

Petančič Davorin:

Svete gore.

Povest.

»O, vi ste?«

»Kaj se čudite? Mar jaz ne smem moliti? Mi ni treba? Da bi bil vedel, da je kdo v cerkvi, ne bi bil vstopil. Najrajši molim, če me nihče ne vidi. Nikomur ne povejte tega!« je prosil lokavo.

Pepa je zagnala veliki zvon nočoj s prvim potegom za vrh. Vesela moč jo je napolnila, kakor ljubezen.

Krenila sta z lovčema na stezo do hiše.

»Pa boste kaj pili pri nas?« ga je povprašala z občuteno tresočim se glasom.

»Ne bom. Kesen je že.« Dal ji je roko in jo proseče pogledal.

»Ves se je izpreobrnil,« se je veselila. Če bi bila sama, bi zavriskala na visoko, da bi jo slišala Lenčka na rebrji.

»Kesen je že, res. Pa bo mesečina nocoj. Našega očeta še tudi ni domu. V Pišecah so na žegnanju,« in je čebljala, kakor otrok, če ga kdo rad posluša.

Janezu pa je ostalo v glavi: Ni ga doma. In s to mislijo se je napotil proti Javorju, ki se je zavijalo v temo. Le tri hiše, belo obeljene, so se videle v njej.

Preskarjev Pavle se mu je postavil na pot, ko je šel po kolovozu mimo njihove hiše.

»Janez, kam te pa nese?«

»Domov grem,« se je odrezal in hotel dalje. Oni pa mu je branil.

»Skornjce za zimo bi ti naredil, si mi rekel. Ti jih bom. Čez tri tedne jih dobiš. Samo glej, da ne boš preveč po svetih Gorah hodil v njih!«

»Hodim, koder hočem. Kaj pa hočeš prav za prav?«

»No, mežnarjevo Lenčko, pravijo, da — — —«

Janez je nalašč široko zazehal in zamahnil z roko:

»Čenčarije! Pusti me, da grem spat.«

Na koncu brega je zavriskal, se potuhnil za hosto in sedel na rumeno listje, ki je z drevja obletelo.

»Nocoj bi ga povprašal, starega. Trdo bi ga prijel. Se to zimo mora biti poroka, drugače me zavistneži preveč raznesejo. Pepa bo delala za me. Za Lojza in Miho se ne menim, Mara je pa zaletela in se za to ne briga.«

Skušnjava mu je izdelovala vedno bolj jasno ves načrt.

»Nad Dramljo bi bil pripraven kraj... Sedež na skalo v smrečini, pa zavalis kamen... drsal bo, butal in butnil. Prvi, drugi... eden gotovo. In Lenčka bo prosta...«

Ne, tega ni izmislil Janez v svojem hudobnem srcu. Bilo mu je nekaj trenutkov mučno, kakor da bi se kesal, da je tako slab, da se mu morejo poroditi take črne misli.

»Ne, govoriti se ne da z njim. Razjezim ga in potem je vsega konec. Udari, reče in drži. Seveda, če bi bil denaren, bi me z odprtimi rokami sprejel. Tako pa...«

Računal je tako in podobno in se vdajal skušnjavi.

»Lenčka pa mora biti moja... Starega ni škoda. Dedec je pri sedem deset, siten in renčav...«

»Ne, ne, ubil ga ne bom. Samo malo poplašil ga bom. Star je, lahko...«

Vstal je v jadrnem jadu in požvižgal. Prisluhnil je v goščo, pa — Rolfa ni bilo slišati. Pozval ga je in se čudil. O psu ni bilo ne sluha, ne duha.

»Ga že jutri dobim,« se je rekel.

Spustil se je k Dramlji, se napil s šako vode ob izviku in se zapodil v gosto sroboto, ki je preplezala mlado gajevino. V nekaj minutah je bil na vrhu pri sivi skali, ki se je belila v svetlem, bogatem

1 valu mesečine. Kakih deset metrov nižje je vodila steza, stopničasto izpeljana, globoko v dobrovo. Previdno je izkopal kamen iz prsti in ga prislonil k mlademu deblu hoje in nastavil ušesa. Vse je nemelo. Le v dalji, nekje na Hrvaškem so peli fantje na vasi. Celo pasji lajež je bilo slišati. V dobravi je zakvakala žaba in utihnila, kos mladič je zakrožil pesem in umolknil.

Cutil je drget po vsem telesu. Zažgal si je pipo, da bi si pregnal razburjenost in počepnil v smrečino. Obšla ga je misel, da je neumno njegovo čakanje, pa mu je spomin naslikal Lenčino podobo.

»Moram ga!« je vrel iz njega in je čakal dalje.

Stari mežnar Gršak se je vračal kesno. Bil je veselo razporežen, vinsko razmajan. Popevati je poskušal zdaj to, zdaj ono domačo zdravico in se pogovarjal s samim seboj.

»Hop-la! Tele stopnice! Ne, pa ne. Pomagaj, Lenčka! Lenčka! — — —« Dobrava je ječala od starčevega vpitja.

V Janezu je zaigralo:

»Lenčka!« Roki sta se mu dvignili in zamahnili. Kamen je zdrsel iz dlani in padal. V starca je udarilo kakor strela. Kamen je zbobnel na kamenita tla pred njim. Starec je zakrilil z rokami, kakor da bi se branil. Omahnil je, kriknil in se zavalil: Glava je treščila z vso silo ob kamen. Prebilo mu je kožo na glavi in udrla se je kri in barvala sivo skalo. Grgrajoče je hropel in govoril raztrgane besede.

Janez se je zblodil v bolečini, jedki in pekoči. Zagrizel se je v hrib in bežal, bežal... V dobravi pa je zalajal Rolf s čudo tenkim glasom...

Starec se je zvijal in krčil od bolečine dolge ure. Rad bi bil zakričal, pa ni mogel. Premetaval se je in iskal z rokami drevesa, da bi se oprijel, pa ga ni dosegel. Dobrava se je polnila s temo in molkom. Sova je vriskala v gori.

Skoro jutro je že bilo, ko sta mu šla Lojze in Miha nasproti. Tema se je trgala. Lojze je hodil spredaj in svetil.

»Tule bi se jim lahko kaj zgodilo!« je omenil Lojze.

»He, kaj bo. Beži, beži, saj niso bili prvič pijani.«

Tedaj se je pa ravno Lojze ustavil in Miha je pristopil.

»Oče!« je zakričal Lojze in planil k njemu. Miha pa je samo zabodeno pogledal.

»Se dišijo! Hitro vsekaj nekaj vej, da jih spravimo domu!« Lojze je nagovarjal očeta, ki je zamrmral nekaj zase in zopet padal v spanje. Naredila sta nosilnico, položila očeta na njo. V poltemi, ki jo je tanjšala svetilka, se je pomikal ta žalostni spreved proti Goram — — —

PAVEL IN JANEZ

Jutro je vstalo nad Rožco in se razlilo svetlo in toplo čez Oriške bregove, ki so rastle iz meglastih blazin, čez Kunšperg in svete Gore. Streha stolpa je bleščala v soncu.

Spodaj je vse razburjeno. Lenčka se vrti solzavih oči in žalostnih lic okoli očetove postelje. Pepo je strlo: med žuljavimi prsti obrača lesene jagode rožnega venca in tuli od žalosti. Lojzeta so poslali po zdravnika, sosedov Pavle je stopil po gospoda. Mara je v kuhinji, trudna od prečute noči. Miha grabi pred hišo razmetano slamo in spravlja dračje na kup. Majhen je in širokopleč, ozkih oči in močnih, črnih obrvi. Obraz njegov daje čemeran izraz, kakor navadno. Po njem bi nihče ne sodil, da se je kaj velikega zgodilo doma.

Sosedova Tončka, Pavletova sestra, tolaži Lenčko in ji pomaga. Sploh je brhko dekle, čedno po postavi in lepo v obraz. Šestnajstletna, pa pametna, kot še druge starejše ne.

»Ni treba, Lenčka, bom jaz,« in je že pri roki, vzame delo k sebi in ga hitro opravi.

(Dalje sledi.)

Abesinski tanki.

Zadnje četrtletje je uporabila neguševo armada v to, da si je osvojila italijanska moderna vojna sredstva in načine napadanja. Abesinci so koj od začetka vojne zvalili zelo mnogo italijanskih tankov v nalašč za to izkopane jame in so sa jih polastili na ta način. Z zajetimi tanki so že tako izvežbali svoje čete, da so se tankov uspešno poslužili prvič v za nje zmagoviti bitki pri Abbi Addi na severu. Nastop tankov od abesinske strani je bil za Italijane porazen. Pri pogledu na tanke so se začeli domačini askari, ki so v italijanski vojni služili, umikati. Italijansko pooveljstvo je poslalo v boj prave Italijane, ki so nagnali črne askare zopet naprej. Vrste askarov pa so že bile od abesinskih tankov in od strojne rase Sejuma na več mestih prebite. Radi tega so Abesinci znatno razredčili tudi za askari stoječe belokonce. Pri tako poraznem položaju pa razglašajo Italijani o bitki pri Abbi Addi samo o 300 mrtvih in ranjenih. Italijanske matere doma bodo kmalu znale povedati o čisto drugih zgubah.....

PISITE SE DANES!**Ostanki**

mariborskih tekstilnih tovarn brez napak, pristno barvni, »Paket serija A« za moško, žensko, namizno, posteljno perilo in rjuhe, »Paket serija B« izključno zimski topli flaneli in barhenti najboljše kakovosti vsak Paket 19 do 20 m samo Din 107. Dalje novi »Original Kosmos Z pakete, vsebujejo 2,80 m sukna za eno dolgo zimsko suknjo, oziroma za ženski plašč, lepe temne barve, ali pa 1,80 m za kratko zimsko suknjo in 1,20 m posebno modnega štruka ali sukna za ene hlače. Tudi ta paket samo Din 107. Vsi paketi poštnine prosto. — Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite takoj na

„KOSMOS“
razpošiljalnico ostankov
maribor. tekst. tovarn,
MARIBOR, Dvořakova
cesta 1. 1003